

99-боб. Қулга ёки ходимга берилган нафақа садақадир

11:00 / 27.10.2020 1201

Миқдоддан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг «Ўзинг учун ишлаб топган таоминг садақадир. Болангга, аёлингга ёки ходимингга едирган таоминг ҳам садақадир», деганларини эшитдим».

Шарҳ: Чунки Аллоҳ таоло ҳалолга буюрган. Ушбу буйруқни адo этиш ниятида топилган молга савоб берилади. Шундай экан, инсоннинг ҳалол йўл билан топилган таомдан ўзига ишлатгани, аҳлига ёки ходимиға бергани садақа ҳисобида бўлади. Яъни аслида инсоннинг зиммасидаги вазифаси бўлган бу ишларга ҳам савоб берилар экан. Бу худди намоз ўқиш вазифамиз бўлса-да, уни ўқиганимиз учун Аллоҳ таоло савоб бергани кабидир.

Абу Ҳурайрадан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар:

«Садақанинг афзали етарлиси қолдирилганидир. Юқори қўл қуи қўлдан яхшидир. Ва қарамоғингдагилардан бошла. Хотининг: «Менга нафақа бер ёки талоқ қил», дейди. Мамлукинг: «Менга нафақа бер ёки озод қил», дейди». Боланг: «Мени кимга ташлаб қўясан?» дейди».

Шарх: Шунинг учун мўмин-мусулмон садақа оловчи бўлиб қолмасликка, садақа берувчи бўлишга ҳаракат қилиши керак. Ҳадисда берувчи қўл оловчи қўлдан юқори қўйиляпти. Бу, садақа берувчи садақа оловчидан яхшироқ, деганидир.

Мўмин-мусулмон одам ушбу ҳадисга амал қилиши учун етарли маблағга эга бўлиши, иқтисодий жиҳатдан садақа бериб юрадиган даражага етишга интилиши, тадбиркор бўлиши керак.

Садақа беришни кимдан бошлаш керак? Аввало киши ўзига, яъни ўз оиласига, аҳли-аёлига, қўл остидагиларга садақа бериши керак. Баъзиларга ўхшаб ўз оиласининг ризқини қийиб, хўжакўрсун учун, фалончи фалонча ош дамлабди, деганга ўхшаган гаплар учун бирорларга садақа бериш яхши бўлмайди.

Инсон аввал ўзига тегишлиларни таъминлаб қўйиши керак. Масалан, оиласада аёл ўз нафақасини талаб қилиб туради. Худди шунингдек, фарзандлар ҳам, қуллар ҳам ўз таъминотини талаб қилар экан.

Абу Ҳурайрадан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам садақа беришга буюрдилар. Шунда бир одам:

«Менинг бир динорим бор», деди.

«Уни ўзингга сарфла», дедилар.

«Менда яна бир динор бор», деди.

«Уни аёлингга сарфла», дедилар.

«Яна бошқаси бор», деди.

«Уни ходимингга сарф қил. Ундан кейин ўзинг биласан», дедилар».

Шарх: Демак, одам аввал ўзини, кейин оиласини, қўл остидагиларни таъминлаши керак. Шундан кейингина ўз ихтиёрига қарайди. Ўз эҳтиёжидан ортган молдан қилинадиган садақани кимга ва қанча бериш ҳақида бошқа ҳадиси шарифларда сўз юритилган.

«Одоблар ҳазинаси» китобидан